

Gränstrassel i planeringsprocesser
Kollaborativ planering utifrån ett gränsperspektiv
(del II)

Heiti Ernits, kulturgeograf, doktorand

RI
SE

KOLLABORATIV PLANERING

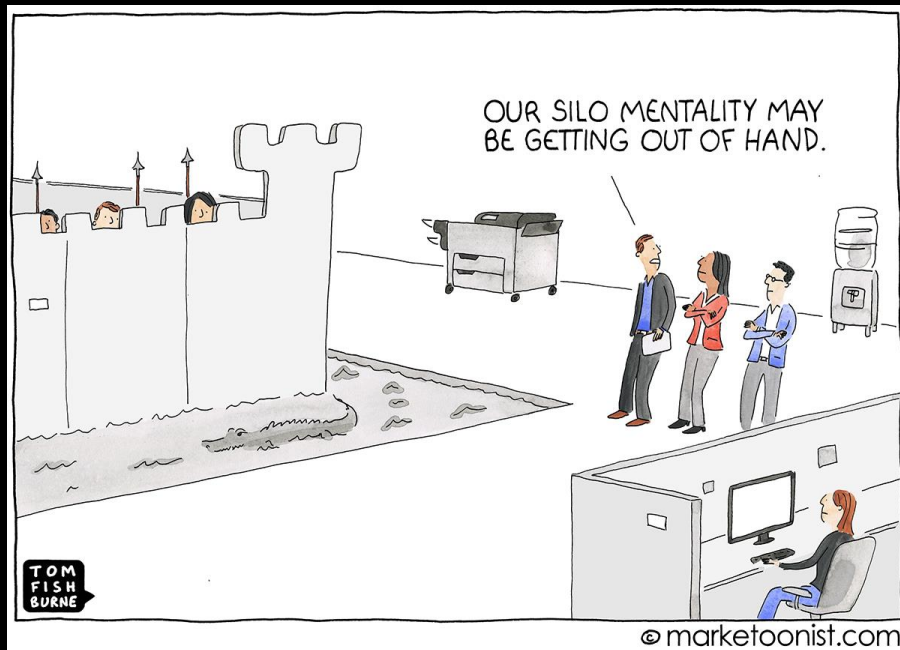
" a social process through which a range of people in **diverse institutional relations and positions come together** to design plan-making processes and develop contents and strategies for the management of spatial change [...] [and] **influence** relevant parties in their future investments and regulatory activities. [and] [...] **generate ways of understanding**, ways of **building agreement**, of organizing and of **mobilizing** to influence in political arenas" (Healey, 1997, s. 5)

En stor del av den samtida planeringen sker på en "inter-organisatorisk arena" (c.f. Warren 1974)
Kräver "inter-organisatoriska" koordineringsstrukturer (**IOC**) och verktyg (Alexander 1995)

Större andel av planeringsarbetet är "informell" och handlar om **facilitering/processledning**

GRÄNSER

- Uppstår genom **interaktion** ("inte ditt ansvar")
- Gränser: fysiska ("påtagliga"), sociala, mentala
- Är förhandlingsbara och har olika **genomsläpplighet**
- Gränsarbete (medveten och omedveten) – Gieryn 1983
- Gränser **möjliggör** och/eller **begränsar**
- **Gränsgångare** i organisationer

GRÄNSER I PLANERING

FORMELLA

- Nämnder och förvaltningar som ansvarar för olika policyområden
- Organisationsgränser (ex. regionens kollektivtrafik vs. kommunens trafikenhet; exploitörer)
- Beslutshierarkier (chefsleder, politiker-förvaltning, myndigheter)
- Administrativa (kommungräns, funktioner i organisationen: ekonomi, HR osv.)

INFORMELLA

- Professionella gemenskaper (olika kunskapssyn, värderingar, traditioner)
- Intresse- eller policynätverk (invånare/föreningar, intresseföreningar, påverkansgrupper etc.)
- Sociala institutioner (traditioner, vänskap, institutionellt förtätade miljöer)
- Planeringsobjektets samband och relationer (planeringsprocessen "synliggör")

GRÄNSGÅNGARE

- **Gränsgångare** är aktörer: "*...who are especially sensitive to and skilled in bridging interests, professions and organizations*" (Webb 1991, p. 231)
- Gränsgångare i organisationer (Drach-Zahavy & Somech 2010):
  - Scouta (införskaffa resurser, påverka omvärden etc)
  - Koordinering (hantera beroenden, förhandling, åstadkomma gemensam handling, "fyller luckorna")
  - Buffring (skydda mot störningar, hantera hot och påverkan från "miljön")
  - Gränsöverskridande handling (skapa team, åstadkomma förutsättningar för fokuserad handling)
- **Fixare, brobyggare, mäklare, entreprenör** (van Meerkerk et al 2018)
- Entreprenör, koordinerare, översättare, nätverksbyggare (Williams 2012)

GRÄNSTRASSEL I PLANERING

- **Gränskonflikter** - överlappning, otydlighet, värde-/intresse-/resurskonflikt ("det är inte mitt ansvar")
- **Organisatoriska mellanrum** - "hamnar mellan stolarna" (Tyrstrup 2007; Burt 1995)
- **Organisatoriska hinder** - förhindrar, försvårar, motverkar organisering ("gate keepers")

- Strategi: **gränсарbete** för att överkomma **gränstrassel**. (kräver "ökad sensibilitet" för gränser)
- Vikten av **gränsgångare**, **gränsöverskridande ledarskap**, **gränsorganisationer** ("hanteringsmiljöer")
- Planeringen innebär en ständig "navigation över gränser och hantering av gränstrassel"

STRATEGI "TRASSELHANTERING"

STRUKTURER:

- SKAPA GRÄNSÖVERSKRIDANDE MILJÖER DÄR "TRASSLET" KAN HANTERAS
- IDENTIFIERA "GLAPP" OCH HANTERA GLAPPEN

GRÄNSARBETE:

- AVGRÄNSA FÖR "FOKUS" (ex. problemlösning i team)
- BRYGGA GRÄNSER FÖR SAMARBETE OCH DIALOG (ex. arenor)

ROLLER:

- FÖRTYDLIGA GRÄNSGÅNGARROLLEN (ex. processledare, facilitator)
- GRÄNSÖVERSKRIANDE LEDARSKAP (operativt, men även på strategisk nivå ex. tvärasektoriella chefsgrupper – hård och mjuk metastyrning)

GOD SOCIAL FÖRMÅGA

PERSONBEROENDE

KOMMUNIKATIV FÖRMÅGA

TILLIT OCH TILLÅTANDE MILJÖER

TID OCH TID TILLSAMMANS

STÖDJANDE ORGANISATION

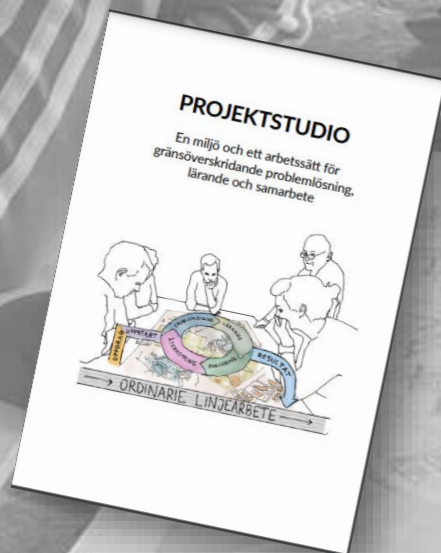
ANPASSNINGSBAR STRUKTUR

SAMARBETSKULTUR

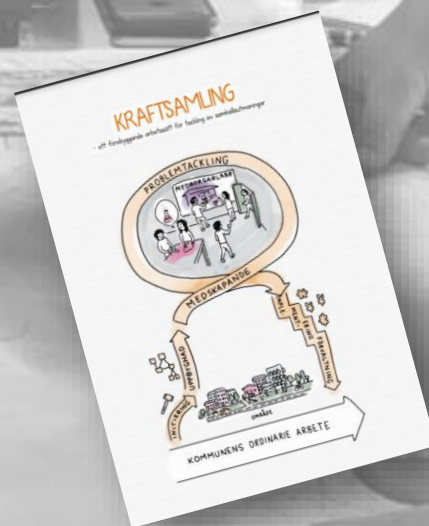
VÅGA STANNA I KONFLIKT

PROJEKTSTUDIO

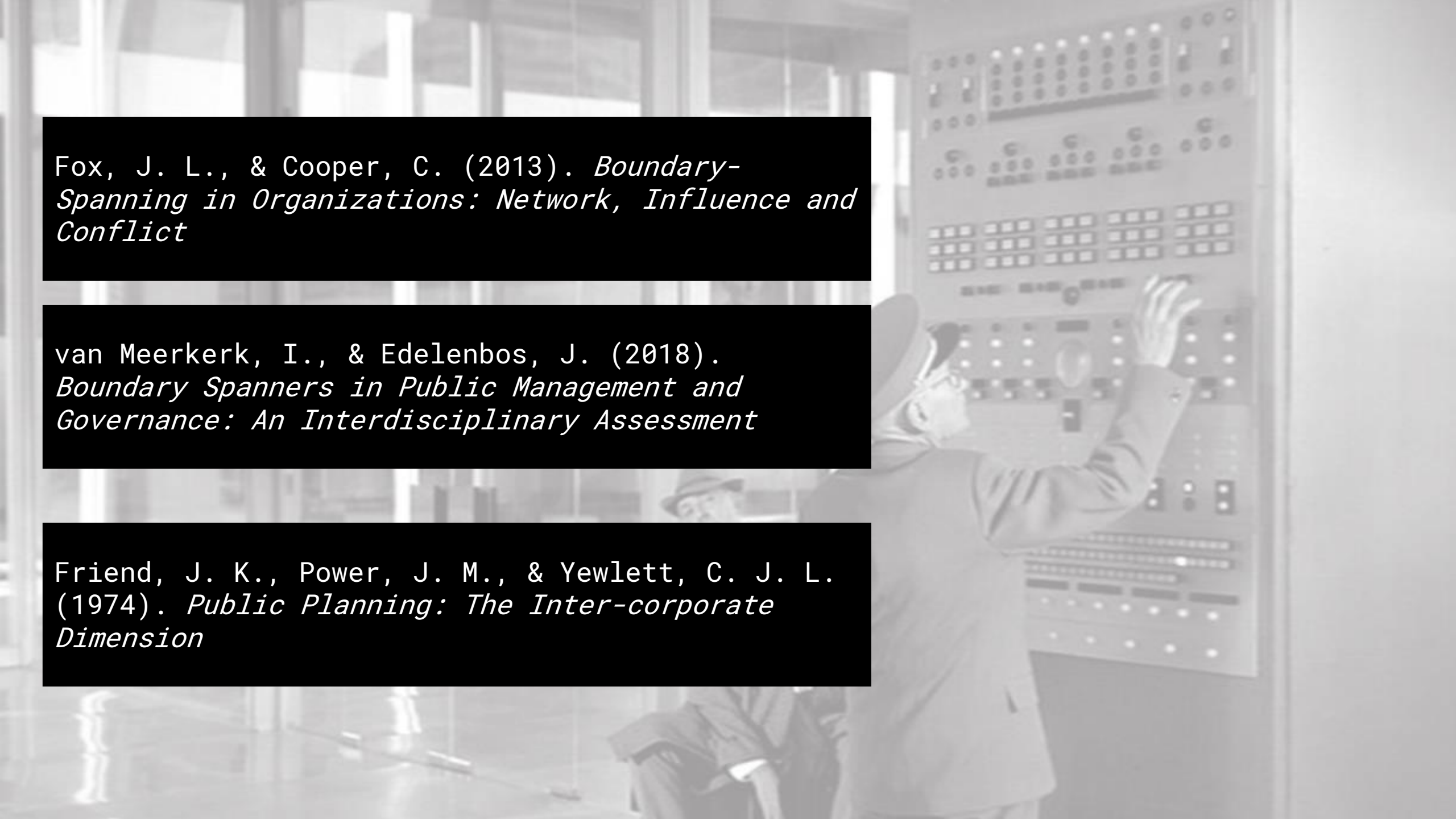
KRAFTSAMLING

[Ladda ner.](#)

[Ladda ner.](#)

Fox, J. L., & Cooper, C. (2013). *Boundary-Spanning in Organizations: Network, Influence and Conflict*

van Meerkerk, I., & Edelenbos, J. (2018). *Boundary Spanners in Public Management and Governance: An Interdisciplinary Assessment*

Friend, J. K., Power, J. M., & Yewlett, C. J. L. (1974). *Public Planning: The Inter-corporate Dimension*